

יחי המלך

קונטראם שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליגוואויזש

גליון א' תקמ"ב

ערב שבת קודש פ' ויחי, טו"ב טבת ה'תשפ"ד

ויצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חילוי בית דוד" - בית משיח 577

במסגרת אגודות חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ג שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וככ"א שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

דבר מלכות

3

ספרדים וקברים נאול מול הקביעה של חיים נצחים / משיח ש"פ וחיה היתנש"א

זמן הגאולה

8

"לא מת" היו חי בגוף / פ' השבון באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

12

יהוד צדיק לרצות ולבקש שהוא גiley הকץ / הראות למנשה בפועל

ניצוצות של משיח

13

עוברים לספר הגאולה / לקט קטעים קצרים ופתנים בעניין גאולה ומשיח

כתב יד קודש

14

בייעקב לא היה עניין של מיתה כלל / צילום מיוחד מהגנת הרבי לשיחת ש"פ שמות החשמי

ichi haMol

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213

סניף ארץ הקודש: ת.ד. 2025 כפר חב"ד, 60840 • טל': 960-0667 (03) • פקס: 960-7219 (03)

דואר אלקטרוני: kuntres.yechi@gmail.com • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

ספרדים וקברניטים אל מול הקביעה של חיים נצחים

- אמרו חז"ל "יעקב אבינו לא מת .. מה זרעו בחים אף הוא בחים" מאחר שתורת אמת קובעת ואומרת שח"ם הנצחיים דיעקב תלויים ב"זרעו בחים", בהכרח לומר, ש"זרעו" בכל דור ודור, בכל נקודה ונקודה, בכל זמן, בכל מקום ובכל מצב - הם "בחים"!! וכל חסרון ב"זרעו בחים" - היא פגעה - רחל היל"ת - ב"הוא בחים" דיעקב אבינו!!! ● כששואלים יהודים: איך יתכן לומר ש"יעקב אבינו לא מת" וכי בצד ספדו כו"? הרי הואעונה מיד, "מרקרא אני דורש" - כלומר: מה נוגע לי שיש בעולם ספרדים וקברניטים, איני יודע ממשום "קונצרים"! ● משיחת ש"פ ויחי, י"ב בטבת ה'תנש"א - הנחה פרטית, בלתי מוגה*

ממה דכתיב בפטירת יעקב⁴ "ויגוע" ולא כתיב "זימת".⁵

ויש לומר, שזו גופא מוכח, זה שיעקב "הוא בחים" הוא בגל ועל-ידי-זה ש"זרעו

(4) פרשanton מטו, לא.

(5) כפирוש רשיי על הפסוק (פשוטו של מקרא) "ויגוע ויאסף, ומיתה לא נאמרה בו, ואמרו חז"ל יעקב אבינו לא מת" – שכונתו למארז"ל בתענית שם, אלא, שבתענית למלו זה מהפרק ("מרקרא אני דורש") ש"מ קיש הוא לזרעו". וראה גם תוד"ה יעקב תענית שם: "ז'ין משמע מדתטיב ויגוע ולא כתיב יימת". הערכה 9 מסה"ש תנש"א שם.[].

א. איתא בגמרא: "יעקב אבינו לא מת".² וכי בצד ספרדי ספרנייא וחנטו חנטיא וקברנו קבריא .. מקררא אני דורש, שנאמרא³ ואתה אל תירא עבד יעקב נאoms ה' ואל תהתק ישראל כי הנני מושיעך מרוחק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחים אף הוא בחים".

ולכארה, זה שיעקב לא מת יש להוכיח

(1) תענית ה, ב.

(2) וברש"י שם: "חי הוא לעולם".

(3) ירמי, ל, י"ד.

(*) הערת המ"ל: השיחה שלפנינו נתקה מ"תוקן קצר" מהתוועדות זו שייצא-לאור בזמןנו עי"י י"עד הנחות התמים". חלקה (בלבד) הוגה אח"ב עי"י "ק' אדקמ"ר מלך המשיח שליט"א נודפס (בשילוב עוד שיחות מהתוועדות) בסה"ש תנש"א ח"א עמוד 225 ואילך. בשול-הגלgin העתקנו כמה העורות מסה"ש שם צווין בסוף כל אחת מהן.
בנוסף לה, שלבונו שלולי-הליון (ובמקודם אחים ארכ' בתוך השיחה) קטעים או בטויים נספסים שלא נכנסו ב"תוקן קצר" הנ"ל והעתיקנו אותן מתוך רשימה פרטית מהתוועדות זו שי"ל בזמנו עי"י "קובצת תלמידי בית המדרש אהלי תורה" (אשר נערכה בצורה קורבה מאוד לסגנון ואופן אמיירת הדברים בהתוועדות), ובכל זאת מההוספות צוין שהיא מהנהגה אחרת.

במוחש], ואילו גאולה האמיתית והשלימה תהיה למעלה מכל גדר והגבלה – למעלה מהגבלה "ענני שמייא", ולמעלה גם מההגבלה דמספר "שבועה"¹³.

הדגם שבקדושה יש ההתחלות של שבעה קני המנורה, שבעת ימי הבניין, שבע מדות וכו', וכן התחלקות חמיש ועשרה ושלשה וכו' – מ"מ, כ"ז קשור להתחלות דدرגות וכו', והגאולה תהיה למעלה מכל גדר גשמי וגדר רוחני, גדר בכלל וגדר בפרט ובפרט פרטיות¹⁴!

ויתירה מזה – למעלה גם מבחינת "אחד", ואפילו מבחינת "יחיד", (שהרי גם בבח' ז' צריך לשול הענין ד"אחד ואין שני לו"), כי אם, בלשון הידוע¹⁵ – "ישראל וקובה" ככל חד", טאן צורך אפילו בגינוי האל"ף דאלפו של עולם (כמו ב"אחד"), כי החית' והדלית' (ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם) מצד עצם מציאותם מגלים "קוב'ה", ומטעם זה נמשך העניין גם בלשון ארמית (שאינו לשון הקודש) – "חד" – וממנו נמשך בכל השבעים לשון (כידוע שלשון ארמי הוא מוצע המחבר בין לשון הקודש והשבעים לשון).

ג. ויש לנו, ש"(ישראל וקובה"果然) חד" הוא גם מלשון וענין "חוודה של מחט",

(13) (בנהנזה אחרת נסף כאן:) דוקא "בשבעתא חד ורבגעה חד", ובפרט שהתפללו כמו פ' "וחחיזה עניינו בשובד לzion ברוחמים", וכיוונו בז' שהח' ז' שריבושו הופכו לשון עבר, שהרי זה נעלם כבר ברגע שלפני-זה, כולל י"כ שהקב"ה רוצה שוגם לעתיד-לבוא יזכיר את המעללה דציאת מצרים ו"ל' ימי חיק לרבות הלילות" – גם הלילה דהגדלות הזה האחרון – גם המיע' זמן הגלות, ועד ש"ליל' כיים איר".

(14) להעיר משיחת ש"פ' נצוי" תשמ"ט: ". [.] בגאולה האמיתית והשלימה, ולירא דזיך – למעלה גם מתואר של "גאולה", למעלה מתואר "אמיתית" (כולל גם אמת לאמריתו), ולמעלה מתואר ד"שליחות", ותינוק ומיד, למעלה מ"תקון" למעללה מ"מיד", ו"לא עיבנן כהרף עין", למעללה מ"הרף" ולמעלה מ"עין", ובפשותו ממש, למעלה מ"פשתות" ולמעלה מ"מש".

(15) ראה זה ג' עג, א.

בחיים", ולכן, ההוראה וההודהה (כולל הפירוש והביאור בזה) ש"עקב אבינו לא מת" הוא מזה ש"זרעו בחים".

ב. ומהו מובן עניין נוספת:

ישנם כאלו שורצים חלק, רחמנא ליצلن, בין דורות של בני ישראל. ולדוגמא: הדור שנכנסו לארץ היו זקנים וכו', שכן, הם נכנסו בפועל לארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה גו", עם יהושע בן נון וארון הברית וכו', וככבו את כל הארץ (החל מהפלת חומות ירושה עי' השבעה סיבובים ואח"כ כיבוש כל העיר) – משא"כ בדורות אחרים.

אבל לא מיתתו של דבר, בכל דור ודור הרו, "זרעו בחים", ועי"ז נעשה "הוא בחים", "כל מקמן".

ואדרבה, בדורנו זה – דור הגאולה – ישנה מעלה גודלה אפילו לגבי הדור ההוא (שוננס לארץ), כי אז ה' צוריך להמתין שבע שנים שככשו ושבע שנים שחלקו כו' ("ביז' מ'האט פאנאננדער געפאקט די פעללאך"¹⁶; משא"כ בגאולה העתידה לבוא בקרוב ממש – אין צורך להמתין ח' ז' שבע שנים, ואפילו לא שבע שניות (הן "שעה" בפירושו ס' רוגעים, ואפילו לא "שעה" בפירושו "קערו") – כי אם "ווארו עם ענני שמייא"¹⁷, "בשעתא חדא וברגעא חדא"¹⁸ (וועט גלייך זיין דער אריבערשפורך¹⁹ לרגע הגאולה).

ולא עוד, אלא שהגאולה תהיה למעלה גם מ"ענני שמייא" – שהרי גם עננים תופסים שטח מקום מסוימים [כמו בון מ"מ²⁰ ז' ואדי יعلاה מן הארץ והשקה גו"], וכנראה גם

6) עקב יא, יב.

7) סעיף ד.

8) = עד שארזו את החביבות (מהנהנה אחרת).

9) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

10) ראה זה ג' קכט, סע"א.

11) = תהאי מיד הקפיצה (מהנהנה אחרת).

12) בראשית ב, ו.

ד. וזהו גם מה שאמרו חז"ל "יעקב אבינו לא מת .. מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים":

ההוכחה ש"הוא" (יעקב) בחיים" היא מזה של אחד ואחת מעם ישראל – זרע יעקב²⁰ – האנשים והנשים והטף, בכך כל הדורות כולם – הוא "בחיים", וכיון שכן הרי "הוא" יעקב – בחיים!

ומזה מובן ופושט, שלא ניתן כלל וכלל לחלק, רח"ל, בין דורות של בני בעניין ד"זרעו בחיים" – לומר, שדורות מסוימים הם בבחויי "אכשורי"²¹, משא"כ דורות אחרים – כי, לאחר שתורת אמת קובעת ואומרת שחיים הנצחים דיעקב תלויים ב"זרעו בחיים", בהכרח לומר, ש"זרעו" בכל דור, בכל נקודה ונקודה, בכל זמן, בכל מקום ובכל מצב – הם "בחיים!!" וכל חסרון ב"זרעו בחיים" (aphael רק בדור אחד, ואפילו לרוגע אחד של הדור) – היא פגיעה – רח"ל היל"ת – ב"הוא בחיים" דיעקב אבינו!!!

– כן הוא הפס"ד בתורה, ופס"ד בתורה הוא בעל-הבית ומשנה מציאות העולם (כמroz'ל²² דCASTER בית-דין מעברין את השנה בתולי' חזרין)!

יהודיו הוא מקבל מהקב"ה ובambilא אין צורך להזכיר עד הברית מליה, אלא מדי בקריאת התורה, ובכל ח' יום יש לכל-היפות שלוש פעמים קrho"ת – ולפעמים יותר מזה – שזוהו הסדר מעות מתן תורה שככל ח' يوم קוראים לכל-היפות 'פ' פעמים קrho"ת ויתור; וכן' כו' בפועל – "ואלה שמותBei ישראלי", בהמשך ל"יהי יעקב" – יעקב אבינו לא מות", ע"י הביטול שככל יהודו בעבודה הרוחנית "נפשי כעף לכל תה'", שלא רק בל' עתיד "על עפר תשובה" כי-אם בל' עבר אין צורך לענין המיתה כדוגמת "יעקב אבינו לא מות". ועי"ז נמשך הקו וחוט דכל סדר ההשתלות, כאמור: "מה זדו בחיים אף הוא בחיים".

(20) טהרי, אם חסר ח' אצל אחד מישראל (בדור אחד), אין זה אמת [מו"ע 16 בסה"ש שם].

(21) יבמות לט, ב.

(22) ירושלמי כתובות פ"ב ה"ב.

וכמhz'ל¹⁶ "פתחו לי בחודה של מהטכו":
חוודה של מהט היא נקודה אחת, שאין בה הרחבה וההתפשטות דפרטים כו'; וביחד ע"ז, נקודה זו כוללת כל סדר ההשתלות. וענין זה נעשה ע"י הנكب והחלל (שנעשה ע"י חוד המשפט) – ענין הביטול, "ונפשי כעף לכל תהיה"¹⁷ – שבתוכו נمشך הקו וחוט, הכלל כל האורות וההשפעות דכל סדר ההשתל". ובפטשות: שביחד עם ענין הביטול שביהודי, יש בו כל הענינים בשלימות בתור נשמה בגוף, "זרעו בחיים".

כולל גם בנוגע לרוגע זה – שמחדGISAA נמצאים בבחינת "מצרים", וביחד עם זה, רגוע זה עצמו געשה רגע הגולה שלמעלה מכל גדר והגבלה!

ויל' דזהו גם הרמז זהה שקו וחוט הוא בציור אות וא"ז – דצירור האות הוא מתחילה ועד סופו בלי Shinuim, בח' אמת לאmittah שנמשכת וחוודרת מראשית כל ההשתלות עד לסיומה למטה בלי Shinuim, אשר, זהו גם מודתו של יעקב – מدت האמת¹⁸, "יעקב" (כפי שנכתב בחמשה מקומות) מלא וא"ז דוקא, הקשור גם עם גאולה העתידה כדח'ז' בזה¹⁹.

(16) ראה שהש"ר פ"ה, ב. וראה לקו"ש ח"א ע' 191 הע' .17

(17) נוסח תפלה אלקי נוצר (lbraceiot י, א).

(18) כמ"ש (מכה בסופו) "תנת אמת לע יעקב" (ראה תורת לוי"ץ לתעניית שם ס"ע ו' ש"אמ"ת לע יעקב" הוא תיבות יעקב"ב ל"א מ"ת"). [ע"פ ס"ה שם והערה 15].

(19) פש"י בחוקותינו כו, מב.

(בנהנה אחרה ווסף כאן): ועד "יז"ים בארון במצרים", שחוזר בכל המצריים והגבילים, כולל גם רגוע זה הרי הוא במצב ד"יהי יעקב", וכמדובר לעיל, שככל דן – "מה זדו בחיים אף הוא בחיים".

ומזה ממשיכים לפ' "ואלה שמותBei ישראלי": "דאוון ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין", ובמובן "ד"לה שמות" – מראה באצבעו ואומר "אללה" ו"ישמות" דוקא, שאת השם וווננים דוקא בשעתו כניסת נפש הקודשה בשעת המילה [ויל' שהיות שכלי

ואמחז'ל²⁷ דהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק אפילו רשות גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו", ויש גורסין בغم"²⁸ שע"י הרהור תשובה נעשה "צדיק גמור".

ולפי כ"ז מובן שהיה לא תה' אפיו מחשבה באופן האמור, ועאכ"ב דיבור ופרסום העניין – שהרי-זה פגיעה ב"הוא בחיים" של יעקב אבינו, והיפך האמונה פשוטה בתורת משה שאומרת ש"יעקב אבינו לא מת" – ד"מה זרוו בחיים אף הוא בחיים". וכיוון שכבר נתפרנסת העניין כ' – הרי בודאי וכי רצונם שהכוונה בזה היא – ש"זדונות נעשו לו כזכויות"²⁹, ויתירה מזו – "זכויות" ממש. וכן התועלת מהכתיבת וההדרסה כ' – שהענין יומחק למורי מכל וכל. – ולהעיר מגילת סוטה שככל מוטרת כתיבתה היא ב כדי שאח"כ תומחק המגילות בהמים, "וימוחק יפה יפה עד שלא ישאר במגילה רושם הניכר כלל"³⁰; ואדרבה – עי"ז העשה "זונקה ונזרעה זרע"³¹ (אם היה טורהה), שאם היהה يولדה בצעירiol יולדת בריווח³², ה' דרכה לילד נקבות תל זקרים³³ (הקשרו עם הגולה).

ה. ויש לומר מרד זזה מו"ש בוגרמא: "אל וכי ב כדי ספדו ספדיニア וחנתו חנטיא וקברו קבריא", אל"מ קרא אני דורש שנאמר כו"³⁴ (כלעיל ס"א):

cashualim yehudi – aiq yitcan lomor sh"yukab avinu la mat" v"ci b כדי ספדו כו" – הרוי הוא עונה תיקף ומיד, "מרקא אני דורש" – כלומר: מה נוגע לי שישנם בעולם ספדים

וכיוון שכוא"א מישראל, האנשים והנשים והטף, והוא מזרע יעקב אבינו (כפי שנכתב גם בספריה אהוה"ע, שהיודי זה הוא פלוני בן פלוני ופלונית עד ליעקב אבינו) – מובן, ש"זרעו בחיים" קאי על כאו"א מהם, ללא שום הבדל ח'ו.

ובפרט ע"פ המבוואר באגה³⁵ ש"נשתחו (של יעקב) .. כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם", כולל ובמיוחד נשיא ישראל שבעל דור ודור – ד"נשי"ה הו ר"ת ניצוצו של יעקב אבינו³⁶, והפגיעה בהענו ד"זרעו בחיים" היא פגיעה רחל' בהנשיא וביעקב אבינו עצם³⁷.

ונקודת העניין – שככל היהודי, ללא כל הבדל, הרי הוא קשור ומאחד לעולם עם הקב"ה. וכפס"ד בדור דררמב"ס³⁸ שכוא"א מישראל רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות וייצורו הוא שתתקפו".

(23) ס"ג.

(24) קהילת יעקב מע' רבבי. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1051 הערא 18.

(25) (בהתהacha אחרת נוסף כאן): ועד – כמו שאמרו בהפטורה של פנ"ז (דפ' ויגש): "וזוד עבדי נשיא להם לעולם", זהה שיק לכוא"א שנכח בעת אמרית ההפטורה – מכין ששמע הפטורה זו וננה מאן, עאכ"כ זה שקרה את ההפטורה, וע"י הדיבור פעול נ"ז בהאזור דכל הארץ – העניין ד"עיבדי דוד מלך עליהם", ובשתי הלשונות: "לחם לעולם" ו"עליהם", שלאו ב' העניים שיחיי במלך המשיח, גם מלך – "עליהם", וגם רובל מלמד תורה – "נשי"ה להם" (וראה לקו"ש חל"ה ע' 209 ואילך).

וכך נעשה אצל כל יהודי שהוא נשיא בעצמו ובמשפחתו ועד לכל העולמים כולם, וכמדובר לעלי[...]
[שיחת ש"ב ויגש ס"ד] (סאה"ש שם ע' [208] מהמובא במדרשים, שכלי יהודי בעה"ב על כל העולמים בובנו ד"ייאחזו בה ויפרו וירבו מאו", עאכ"ב – נשאי במדינתו (אע"פ שמדינה הוא מל' דין), מתחילה מאיין ישראל שהיא המדינה האמיתית שתתפתש בכל הארץות, ע"י שכוא"א עושה עבדתו עלשות במקומו ארץ ישראל.

(26) הל' גירושין ספ"ב.

(27) קידושין מט, ב.

(28) אוור זרוע סקי"ב. תניא פ"א.

(29) יומה פ, ב. ושם: נעשות.

(30) רמב"ם הל' סוטה פ"ג ה'.

(31) נשא ה, כה.

(32) פרשי עה"פ – מסוטה כו, א.

(33) סוטה שם.

השם "ינקום נקמת דם עבدي השוףך" (כמ"ש בנוסח התפלה ד"א"ב הרחמים" בשבת).

ויזוע גודל העילי דמס"ג על קידוש ה' בפשטות³⁸, כמובן גם מסיפור המפליא עם הבית-יוסף³⁹, מחבר השולחן-ערוך, שעל פי נוהגים כל בית ישראלי, ביחד עם המפה של השו"ע, הרמ"א (וכידוע הרמז בפסוק⁴⁰ "יכל בני ישראל יוצאים ביד רמה").

ומזה מובן, שלאחרי כל מה שעברנו בדור שלפנ"ז – היל"ת וילא תקום פעםיים צראה⁴¹ – וכל "מעשינו ועבודתינו"⁴² במשך כל הדורות ובפרט דור אחרון – הרי העניין ד"זענו בחים" הוא ביתר שאת וביתר עוז; כולל ובמיוחד – בוגע לאולה האמיתית והשלימה ע"י מישיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

אשר, זה דורו של שمد שנתמשכנו על קדושת השם" [הע' 117 בסה"ש שם].

(38) ע"ד מרז'ל (פסחים ג. א. וש"ג) בכיו"ב "אין כל בררי" יכולת לעמוד במוחץן" (וראה הע' הבהא) [ע"פ סה"ש שם ע' 234].

(39) ולהעיר ממ"ש ב מגיד מישרים (ר"פ תצוה) שההבית-יוסף ה' ראי לזכות למסור נפשו על קידוש השם, אלא שבגמל סיבה נענה ולא זכה לכך (וראה בארוכה לק"ש חכ"א ע' 176 ובהערות שם). וראה יונת אלם פכ"ב: "כל הצדיקים המתומים צרייכם להתרמק בנהר דיןנו, חוץ מן הנרגיגן על קדושת השם" [הע' 123 בסה"ש שם].

(40) בשלה יד, ח.

(41) ל' ה' – נחום א, ט (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערתא 55. וש"ג) [הע' 109 בסה"ש שם].

(42) תניא רפל"ז.

וקברנים, איני ידע משום "קונצים"³⁴, כי אם מה שمفוש בקרא³⁵ – ש"מ קיש הו לא לזרעו," ובambilא "מה זרע בחים אף הוא בחים!"

וכיוון שכן – אומר יהודי – אין מה להתפעל משאלות וקושיות העולם – "עולם" מלשון העלם והסתור, כיוון שمفוש הדבר בתורה [ולהעיר, שם הורו ב"ז לעקור כל הגוף דדבר המפורש בתורה פטורים מז הקרבן, ולא שיק בהזה "שוגגת הוראה"³⁶, ועוד"ז גם בנדו"ד – שאפיilo ב"עלמא דשיירא" לא שיק קס"ז זו], כולל גם ההעלם והסתור בעניין הנ"ל, שם א' יכול לעמוד ולהזכיר – רח"ל היל"ת – שבדורנו זה חסר בעניין ד"זענו בחים" – אין לך העלם והסתור גדול מזה!

ו. האמור לעיל הוא בהדגשה יתרה בדורנו זה:

רוב בני ישראל שבדורנו זה הם בנייהם ובנותיהם כו' של דור האחרון – קדושים עלילון – שמסרנו נפשם בפועל על קדושת השם³⁷ –

(34) (בחנחה אחרת): איני ידע משום "קונצים" ושות פוליטיקה ("קינויו קונצן אוון קיינע פאליטיק"). ומה ששאלים: הרי היו כל העניינים? עונה הוא: איני ידע משום ספדים ושות קברנים – "אנא קרא קדריש," ללא שום פלפולים!

(35) ולא רק באופן של דרש ("מקרה אני דורש") – שהרי, הדרש הוא "מ קיש הו לא לזרעו," היינו, שהדרש מלמדנו ש"אף הוא בחים" כמו ש"זענו בחים", אבל בוגע ל"זרעו" אין צורך בدرس, כיוון שمفוש בקרא [הע' 26 בסה"ש שם].

(36) ראה רמב"ם הל' שוגות רפ"ד.

(37) ראה יל"ש תהילים רמז תשא: "אליך ה' נפשי

"לא מת" היו חי בגוף

תרגום חופשי ללשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. הגمرا במסכת תענית מספרת על ר' נחמן ור' יצחק שישבו יחד לסעודה. "בתוך דסעוד" (לאחר ששימי סעודתם) אמר ר' יצחק: "הכי אמר ר' יוחנן יעקב אבינו לא מת". שאלו מיד ר' נחמן: "וכי בכך ספדו ספרניא וחנותו חנטיא וקורו קבריא", כולם, היה ש"לא מת" – מה פשר כל הענינים הללו, הרי הם היו "בכדי" – ללא שום תועלת², שהרי הוא ה' חי?

עונה ר' יצחק: "מקרה אני דורש, שנאמר³ אתה אל תירא עבدي יעקב .. כי הנני מושיעך מרוחק ואתך זרעך מארץ שבטים – מקיש הוא לזרענו, מהزرעו בחיים אף הוא בחיים".

ב. [.] בגמרה זו ישנים כמה דיויקים (כפי שהמפרשים⁴ מתעכבים על-כך):
ראשית, נשאלת השאלה: لماذا נפק' מ?

והתשובה ע"כ פשוטה ביותר: מות מטמא ואילו חי אינו מטמא (כלשון הידוע בגמרא⁵), ובאם "יעקב אבינו לא מת" הרי שאז אינו מטמא. ואפלו לדעתות ש"קברי צדיקים אינם מטמאים באוהל"⁶, הם מודים שבמגעם מן מטמאים, וא"כ על יעקב אבינו לא ניתן לומר זאת שהוא מטמא במגעו מכיוון שעליו אומר ר' יוחנן ש"לא מת" (וכמודגש ביותר בלשון רש"י⁷) – והרי "מת מטמא ואין חי מטמא".

ושזהו נפק'-מין לפועל בימינו אלה.

וכאן ממשיכים המפרשים⁸ ושאליהם: מודיעו דוקא יעקב (לא מת)?
זה אמת שהוא ה' בחור שבabboת⁹, אך מהו הקשר בין זה שהוא ה' "בחור שבabboת" לזה שהוא "מת או חי", ומהו החילוק ביןו ל아버지 ויצחק?

הנה על זה המשנה מהמשך בגמ': "מקרה אני דורש .. מה הוא בחיים אף זרעו בחיים" – שבזה טמון ההסבר לא רק לשאללה "וכי בכדי חנותו חנטיא וכו'", אלא בדרך כלל מילא מתורתם גם הקושיא מודיעו דוקא יעקב [אללא שלגמ' ה'] זה פשוט גם קודם, אך עבורנו הדבר מובן עוד יותר מההדגשה בפסקן], וככלහל.

ג. הגمرا בפסחים¹⁰ אומרת מה החילוק בין יעקב לאברהם וליצחק, שייעקב אינו "כ아버지 שיצא ממנו ישמעאל .. יצחק שיצא ממנו עשו", אלא יעקב "מטתו שלימה"¹¹,

7) "אלא חי הוא לעולם" – ראה להלן סוס"ג.

8) ראה חדא"ג מהרש"א תענית שם. הרשב"א וענף יוסף לע"י שם.

9) בר פע"ז, א.

10) נה, א.

11) ויק"ר פל"ז ה. פרשי פרשחנו מז, לא. וראה תומ"ב בחוקותיו, מב. ספרי ואthanhan ו, ד. האזינו לב, ט.

1) ה, ב.

2) ופי רשל"י. וכי בחנן ספדו כי. וראה מפרשין העיון יעקב בדיק לשון זה.

3) ירמי, ל, ג.

4) ראה עיון יעקב לע"י כאן.

5) נדה ע, ב.

6) ראה הנסמך בלקוט"ש ח"ח ע' 234 ובהע' 55, 59.

שאצל יעקב כל הילדים אמרו "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"¹² ויעקב ענה "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"¹³.

ובענין זה מتبטהת יהודיותו של יעקב אבינו על אברהם ויצחק¹⁴: אצל אברהם ויצחק בוגר לנטמותם הם "חיים" – כמרץ¹⁵ "צדיקים" (ש) בmittatן נקראו "חיים",

אמנם, בוגר לחיה הגוף – כיון שהבן נמשך מהוריו ובפרט מהאב, ומפני שאצל אברהם ה' ישמעאל שהנתנו היפך הרצון, ועד"ז אצל יצחק ה' עשו היפך הרצון – נמצא שהגוף של אברהם ויצחק "קשרו" עם ישמעאל ועשו.

בוגר לשאר העניים – הרי ידוע¹⁶ הדיק בungan "יצא ממנה ישמעאל", שהוא אכן "ממנו" אבל באופן ד"צ", וכמו שאמרה לו שורה¹⁷ "గרש את האמה הזאת ואת הנה"; ועד"ז אצל יצחק נאמר¹⁸ "ביצהק יקרה לך זרע" ומפרשים¹⁹: "ביצהק – ולא כל יצחק";

אבל בוגר לגוף שהוא נעשה בעת הלידה – הרי זה אין תקנה, כי יש חלק מגופו של אברהם שנשאר אצל ישמעאל (כביכול), ויש חלק מגופו של יצחק אצל עשו. ולכן, העובדה וחילוק זה מ"ת" ביחיד עם ישמעאל ועשו, במילא אצל אברהם ויצחק לא יכול להיות מצד גופם "חי לעולם".

משא"כ אצל יעקב החידוש הוא ש"לא מות" – היהו שהגוף שלו חי, ובלשון רש"י²⁰ "חי הוא לעולם" – והכוונה גם לגופו. והסיבה להזה: כי אצל יעקב הייתה "מטתו שלימה" (כל ילדיו, כולל גם "וاثת דינה בתו"²¹), ובמילא ע"י "זרעו בחיים" (הנה) אף הוא בחיים".

ד. והנה, כאשר אמרו בגמרא "יעקב אבינו לא מות", לא עלתה השאלה מה החילוק בין יעקב לאברהם ויצחק – לאחר שזיהו דבר הפשוט שלא "כאברהם שיצא ממנה ישמעאל .. יצחק שיצא ממנה עשו", והגוף של האבא יש לו שיוכת לילדים והוא עובר לילדים ע"י טיפת האב, "הלוון שממנו עצמות וגידים"²² עם כל העניים שהגמרא מביאה.

אך השאלה שעלתה היא – " וכי ב כדי חנטו חניטיא": אם כך, מדוע הוצרכו לחפש עצות שגופו של יעקב יותר קיים²³?

עונה על כך מפרש רש"י: הם לא ידעו מכך – "סבירים היו שמת". הנה על כן מפרש רש"י: הנה על כן הגמרא: "מרקא אני דורשכו" (ולכארה, מה המענה בזה על השאלה הנ"ל)?

צריך להבין:

(א) מודיע אכן הם לא ידעו מכך?

(ב) אם אכן לא ידעו (ו"סבירים היו שמת") – לשם מה זקנים בכלל ל"מרקא אני"

(19) נדרים לא, א. פרשי"ו יצאה כת, טו. וראה לקו"ש ח"כ ע' 342 הערכה.

(20) תענית שם ד"ה לא מות.

(21) פסחים שם.

(22) ונדה לא, א. ויגש מו, טו. ומקומות שבහערה 11 מובן שככל גם אותה.

(23) ראה ע"ז מקומות שבහערה 8.

(24) ברכות י"ה, סע"א.

(25) לקו"ת ואthanhn ה, א. שה"ש ט, ד. ועוד.

(26) וירא כא, י.

(27) שם, יב.

דורש", ה' לו לומר שאכן "בכדי חנטו חנטיאא" כי "יעקב אבינו לא מת" אלא שם לא ידעו!²⁴

(ג) וביתור יקשה: אילו היינו אומרים ש"יעקב אבינו לא מת" הוא בוגע לנשמה, אז מובן מודיעו אלו שהיו צריכים לחנטו לא ידעו שהוא חי, מאחר שאין להם שום שייכות לשמתה יעקב אבינו, הם אינם מסוגלים לגעת בה; אבל אם הכוונה "יעקב אבינו לא מת" היא גם בוגע לגופו – מה זאת אומרת שהם לא ידעו מכך? הרי הם חנטו את גופו והי' עליהם לראות זאת, שהרי אינו דומה נגעה (חניתה) בגין חייה החניתה של גופו שאינו חי, וכיitz יתכן שלא הבחינו בכך?

ה. והביאור זה:

בשעת מעשה הרגשו שיש בגופו עוד חיota, אך הם לא ידעו מה יהיה איתם מחר ומחרתיים²⁵ – ומכיון שיש לחנות את הגוף מעבוד מועד, לפני שמתחלים להיות בו עניינים של הרס (כפי שהמפרשים²⁶ מבאים בפירושם על סוגיא זו, ובפירושם על עניין החניתה) – הנה כדי להבטיח שם מחר תחיל בגופו עניין המיתה, ה' זה באופן שהגוף ישאר שלם באופן שהוא, כדי גוף חנוט, הוצרך להיות "חנטו חנטיאא".

והנה, מכיוון ש"מרקא אני דורש" אשר חי יעקב קשורים ל"זרעו" (וכמובן לעיל שחידושו של יעקב לבני אברהם ויצחק הוא בהנוגע ל"זרעו") – ומכך מובן, שהוא שיעקב הוא "בחיים", הרי זה תלוי זהה ש"זרעו בחיים", כमובן מההשוויה "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים",

ואם היה חלק מ"זרעו" שלא היה "בחיים" ח'ו, אז נהי' אצלו "כאברהם שיצא ממנו ישמעאל", במלוא לא יתכן ש"יעקב אבינו לא מת", – וזה שואמר: "מרקא אני דורש .. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" – שהפסקה מבטיחה ש"זרעו" היה בחיים, והפסקה משווה את יעקב לזרעו – הינו שישנה הבטחה בפסקה שזרעו היה בחיים.

ובלשון הרמב"ם²⁷: "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותם ומיד הם נגאלין" – התורה מבטיחה ש"זרעו" היו בחיים, כי בטוח יעשו תשובה; – ולא רק חלק מזרעו – שאז הרי זה בדומה לאברהם ויצחק, אלא "לא יודה ממנה נדה"²⁸ – הפסקה מבטיחה שגם "זרעו" הוא מזרע יעקב (שלגביו לא נאמר "בע יעקב ולא כל יעקב" (כביצחיק), אלא) אצלו מפורש בפסקה ש"זרעו בחיים" – ובמלוא היה יעקב "חי" לעולם.

ו. ועל פי זה, סרה מלאי השאלה "וכי בכדי חנטו חנטיאא":²⁹
הם לא ידעו מה יקרה עם זרעו של יעקב אבינו – שהרי הפסקה שמננו למדים (ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים") נאמר ע"י הנביא (ירמי) בנבואה לאחריו כו"כ שנים ודורות – והרי על-דרך הרגיל ישבו הכל ד"שכיהא הייזקא" (כדאיתא בפסחים²⁸), הינו, שכאשר

(24) הל' תשובה פ"ז ה'ה.

(24) וראה בחכמת מנוח (תענית שם) שמשמעותו ד"יעקב

(27) ע"פ ה' הפסק – ש"ב יד.

(24) אבינו לא מת" הכוונה במצרים – לפניו בואו לмерות המכפלת.

(28) ח, ב (וש"ג. אב שם – "קבוע" (ראה להלן בסוף הסעיף) לא "שכיהא").

(25) ראה גאון יעקב והר"ף (ועוד) לע"י שם.

עווזבים את החיים ואת הטוב" ישנו היפך מזה²⁹ [.]. ומה עוד כשהיו במצרים [וגם כשהחלכו לקבור את יעקב אבינו הם ידעו שאח"כ יחוירו למצרים, שהרי השairo שם את הטף] וידעו שמצרים היא "ערות הארץ"³⁰,

— ואם כן, אלו ש"ספדו ספדייניא וחנתו חנטיא וקבעו קבריא" לא הי' אצל שום ספק שלפחות חלק מזוע יעקב לא היה בחים, אז גם יעקב לא יוכל להיות בחים, ובמילא (לדעתם) צריך להיות "חנתו חנטיא", ומכיון ש"חנתו חנטיא" צריך גם להיות "ספדו ספדייניא וקבעו קבריא".

וא"כ, אין צורך להוכיח ולומר שהם חנתו את יעקב אבינו מחמת הספק כדי להבטיח את העתיד — כי גם אמר שהמצרים ידעו שהחיי של יעקב קשורים בזרען וידעו שקיים הנפש בגוף של יעקב קשורה לאופן הנחתת הבנים, שהוא דבר המתקבל בשכל

[למצרים הרה הי' את "חכמת מצרים"³¹, והוא אצלם כמה עניינים של שכט כל גם חכמת הנפש, ובפרט לפי דברי פרעה "לא ידעת את הווי"³², הינו שאות הווי הוא לא ידע אבל אודות "אלקים" הוא כן ידעת³³, שהפירוש "אלקים" ע"פ שולחן-ערוך³⁴ (עאכו"כ ע"פ קבלה וחסידות) הוא "בעל היכלה ובעל הכהות", ונמצא שהם ידעו את כל העניינים שבטענו כולל גם את נפש האדם שהיא ג"כ חלק מהטבע, והם ידעו איך נפש האדם קשורה עם הילדים ועאכו"כ גוף האדם].

— הנה אצל אלו ש"חנתו חנטיא" הי' מונח בפשטות, שהגם שייעקב הי' צדיק ולמרות שהוא בירך את בניו ומסר להם את כל ההוראות להתנהג בדרך התורה והמצוות — והם אמנים נהיו "שלוחי מצוה" בכח התורה והמצוות — אבל מצד הכלל ד"שכיחא הייזקא" ויתירה מזו קביעה הייזקא" (כגירותת רבינו חננאל בפסחים³⁵), ומכיון שהמצרים ידעו שלאחרי קבורת יעקב הם חוזרים ל"ערות הארץ" — במלוא הי' בטוחים שלא "בכדי (בחינם) חנתו חנטיא" אלא זהו "וודאי" שצדיק להיות חנתו חנטיא, מכיוון שאצל יעקב הי' מה שהוא אצל אברהם ויצחק.

(תרגומים חופשיים מישחת כ"ף מנ"א ה'תשל"א - בכתבי מוגנה)

(33)uko"ת אמרו לה, ג. המשך תער"ב ח"ב ע' תביב.
וועוד. וראה تو"א סב, א – יתרה מזה.

(29) נצבים לו, טו ואילך.

(30) מקץ מב, ט. יב.

(31) מ"א ה, ז.

(32) שמות ה, ב.

(34) או"ח ס"ה.

(35) שבהע' 28. וראה בהנסמן בהערה הנ"ל – כבר"ח.

МОקדש

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רביול פרומא וזוגתו חייה מושקא בת מרדים שיחיו
וילדיהם רחל בת חייה מושקא, לאה שרה בת חייה מושקא.

ישראל רחמים בן חייה מושקא, ומענדל בן חייה מושקא, שיחיו

ולזכות הנה לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרדים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברוניא סלאוואה וזוגתו ר'זיל פרומא בת חי' רחל שיחיו

יהודי צרי לרצות ולבקש شيء נילוי הקץ

"בקש לגולות את הקץ לבניו" (רש"י ריש פרשtno)

ומזה גם הוראה לכל היהודים לכל הדורות – שצרי להיות הענין ד"ביקש .. לגולות .. קץ הנימן": יהודי צרי לרצות ולבקש شيء גilio הקץ, שזה גופא (הבקשה וההתבוננות בזיה) נוטן סיווע ועידוד רב בעבודת הר'.

וכפי שרואים במוחש, שכשאומרים ליהודי ש"הנה הנה משיח בא" ("אט אט קומט משיח") ו"וואי וואנט משיח נאו" – זה פועל זירוז והוספה בעבודת הר', וההירות יתרה יותר שלא יהיה שום עניין של "שמעא יגורום כו'", שח"ז יעכבר את ביתא המשיח.

ובימינו אלה מיתוסף עוד עניין: תורה אמרת אומרת² כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה", הגמרא אוומרת בפשיטות שהקץ ישנו כבר מזמן;
צריך רק شيء³ ה"שעתא חדא"⁴ – ההזהה ("דעם" "קער")⁵ דתשובה, שמביא "ומייד הון נגאלין"⁶, מיד ממש – "נאו"⁷ – בעגללא דיון.

(תרגומים חופשיים משיחות עשרה בטבת וש"פ ויחי ה'תשם"א – מוגה*)

5) מלשון וישע ג' לא שעיה (ראה סה"מ קונטרסים ח"ב ע' 792. ועוד).

1) כנוסח התפללה ג"פ בכ"י (בימות החול) את צמה דוד עבדך מהרה תצמיה. ובכל תפלה – ותחזינה עינינו כו'. וראה לקוש"ב ח"כ ע' 458, 384 ואילך.

6) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

2) סנהדרין צז, ב.

7) בגמתריא ז"ן, אל הו' – ראה בארכוה שיחות ש"פ צו, ה'תשמ"א.

3) ראה מאמרי אדה"ז הקיצרים ע' ריב.

*) נדפס בלקוש"ב ח"כ ע' 234.

4) זה"א קכט, א.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה בר' צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כי אלול

ולע"ג זוגתו טשרנאנ גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' שבת

יה"ר שתיכףomid יקווים הישור" הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגיןלה האמיתית והשלימה

נדבתם בנים – יבלחת"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחוי

עוביים בספר הגאולה

[...] גם כשנמצאים במעמד ומצב ד"זichi יעקב", חיים אמיתיים, ועוד לאופן של מעלה ממדידה והגבלה, "מאד" – הרי, כל זמן שנמצאים "באארץ מצרים", חסר העניין hei עיקרי שלווי משתוקקים כל בני – להיות במעמד ומצב ד"בניהם הסמכים על שולחן אביהם", שכן, גם כשייש להם כל המצורך להם ברוחניות ובגשמיות, בימה נחשב זה בערך לצער הגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם?"!... ולכן, מפרשתי ויחי, זichi יעקב באארץ מצרים שבע עשרה שנים", באים לפרש (וספר) שמות שකשורה עם עניין הגאולה (ספר הגאולה), "ואלה שמות בני ישראל", "על שם גאות ישראלי נזכרו כאן", רואבן ושמועון נחתין רואבן ושםעוון סלקין".

(משיחת ש"פ וייגש, ה' טבת ה'תנש"א – בלתי מוגה)

כשנמצאים בסוף זמן הגלות אין מקום לבכי' והספ"ד

ובלשון הגمرا (bahsognia ד"זichi יעקב אבינו לא מת") "בכדי (בחינם) ספדו ספדיニア כו'" (בניחותא) – דאף שבגמרה הרוי זו שאלה (בתמי'), מ"מ, כל עניין בתורה (גם השאלה) הוו"ע קיים ונצחי [וראי] לדבר – מהדין דהמיטפיס בשבועות משה גם לאחרי שבטלה] – כי, כשנמצאים בסוף זמן הגלות אין מקום לבכי' והספ"ד ("ניטא וואס צו קלangan"), כיון שתיכף ומיד ממש רואים ש"זichi יעקב" בפועל ממש, נשמה בגוף.

(משיחת ש"פ וייחי, ט"ז טבת ה'תש"נ – בלתי מוגה)

הכל דובר כבר והכל מוכן כבר

ועוד והוא עיקר – שהכל דובר כבר ("از מאהאט שוין אלע גערעדט און אונגערעדט"), ובפרט ע"פ הודיעתו והכרזתו של נושא דורנו – שלא רק שכבר "כלו כל הקיצין", אלא עוד זאת, שהכל מוכן כבר ("از מאהאט שוין אלע צונגעררייט און אונגעררייט") כולל השולחן ערוץ, וצריכים אך ורק לפתח את העיניים ואיזי יראו – שנמצאים כבר בגאולה האמיתית והשלימה, ותיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ וייחי, י"ד טבת ה'תשנ"ב – בלתי מוגה, [ההדגשה במקור])

כיעקב לא הי עein

של מיתה כלל

בקשר עם פ' השבוע ועם השיחות שהובאו בקונטרס זה, הבנו צילום מיוחד מהගהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטע משיחת ש"פ' שמות ה'תשמ"ו, בעניין החילוק שבין "יעקב אבינו לא מת" לחנוך שלא נאמרה בו מיתה (נדפס בסה"ש תשמ"ו ח"ב ע' 425-6 ובהתווועדיות' תשמ"ז ח"ב ע' 364-5).

להלן פענוח הכתיה'ק (בא בהדגשה):

הפיירוש "יעקב אבינו לא מת" הוא – ש"ויגוע ויאסף אל עמיון" לא הי ע"י "מיתה" כי אם, ע"ד ש"לקח אותו האלקים" (כדוחנו). שנפטר קודם זמנו (כמו חנוך). וההוכחה שנפטר קודם זמנו, שהי' צריך לחייב יותר הוא במפורש בפ"מ שייעקב אמר (טען) "מעט גו' ולא השיגו את ימי שני חי' אבותוי".

יש להוסיף בביורו הרשי' והעניין – דכ"ז חילוק עקרני בין יעקב לחנוך: בחנוך – הסיבה ש"לקח אותו האלקים" קודם זמנו היא מפני ש"כל בדעתו לשוב ולהרשיע", ובמיילא, קשה לומר שענין דהיפך הטוב (כל בדעתו לשוב ולהרשיע) היא סיבה לשילית עניין המיתה לגמרי (שכל פטירתו אינה אלא עי"ז ש"לקח אותו האלקים"), וכן מפרש רשי' שוגם בפרטתו הי' מעין מיתה, אלא ורק ש"שינוי הכתוב במייתנו" (מיחר הקב"ה וסילקו והמיתנו קודם זmeno").
משא"כ ביעקב – לא הי עניין של מיתה כלל ("מיתה לא נאמרה בו . . . יעקב אבינו לא מת").

מועדן לעליוי נשמת

הרהור' משה נחום בהרהור' מררכי מענדל ע"ה קדרנער

נפטר כ"ב ניסן – אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקיים היoud' הקייצו ורננו שכני עפר' והוא בתוכם, בגאותה האמיתית והשלימה

۲۰۳

מוקדש
לכ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח
מהרה יגלה אכיה"ר

לעלוי נשמת
מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן
נפטרה ביום כ"א טבת ה'תנש"א
ת. ג. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדה
הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה
ומשפחתם שיחיו ציקמאן

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אוריה אהרן יואל דיל זיסק

ולע"ג מרת חי רחל בת ר' פנחס זליג זל

ולע"ג מאיר ביר צבי ע"ה ולע"ג ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

(ה乞יצו ורנו שוכני עפר) והם בתוכם, ולחות כל משפחותיהם שיחיו — לשפע ברכות עד בלו די